

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MŠ Madolinka

***„Jaro, léto, podzim, zima,
v Madolince je nám prima“***

platnost od září 2017

Obsah

1	Identifikační údaje:	3
2	Charakteristika školy	3
3	Filosofie školy	4
4	Podmínky předškolního vzdělávání	4
4.1	Věcné podmínky	4
4.1.1	Prostorové	4
4.1.2	Vybavení nábytkem a zařízením	4
4.1.3	Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním	5
4.1.4	Umístění hraček, pomůcek, náčiní a materiálu	5
4.1.5	Zahrada	5
4.2	Životospráva	6
4.3	Organizace úklidu	7
4.4	Psychosociální podmínky	7
4.5	Organizace dne	8
4.6	Řízení mateřské školy	10
4.6.1	Vnější informační systém	10
4.6.2	Sdružení rodičů při MŠ	10
4.6.3	Personální a pedagogické zajištění	12
4.6.4	Spoluúčast rodičů	13
4.6.5	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných	14
5	Organizace, metody a formy vzdělávání	14
5.1	Vnitřní uspořádání školy	14
5.2	Metody a formy vzdělávání	14
5.3	Činnosti nad rámec běžného programu	15
6	Charakteristika programu	16
7	Vzdělávací obsah	16
7.1	Systémové vztahy obsahu vzdělávání	16
7.2	Obsah integrovaných bloků	17
7.2.1	Po prázdninách v mateřské škole	17
7.2.2	Červený podzim	19
7.2.3	Bílá zima	22
7.2.4	Zelené jaro	25
7.2.5	Žluté léto	28
8	Přehled evaluační činnosti MŠ (viz příloha)	29
9	Seznam příloh	30

1 Identifikační údaje:

Adresa:	Mateřské škola Madolinka, Modletická 1402, Praha 4
Registrace do sítě škol:	1.7.1995
IČ:	63108259
Ředitelka MŠ:	Bc. Lucie Havlíková
Zástupce ředitele MŠ:	Pavčina Šajdaková
Telefon MŠ:	272 910 313
E – mail:	msmodleticka@gmail.com
Zřizovatel:	Městská část Praha 11, IČ 00 23 11 26, se sídlem Ocelíkova 672/1, Praha 11, PSČ 149 91 Praha 415
Zpracovatelé ŠVP PV:	Bc. Lucie Havlíková
Učitelky:	Hana Bubelová Zuzana Zikmundová Blanka Horká Veronika Frantálová Vendula Vojtová Jitka Lamačová Hana Frühaufová Pavčina Šajdaková
Asistent pedagoga:	Ing. Marcela Vítovcová
Chůva:	Jana Kecová

Schváleno na pedagogické radě dne 28. 8. 2017

2 Charakteristika školy

Mateřská škola **Madolinka** se nachází v panelové zástavbě Jižního Města Opatov v blízkosti Milíčovského lesa, sousedí se základní školou Ke Kateřinkám.

Objekt se skládá ze dvou budov panelového typu a hospodářského pavilonu, budovy jsou propojeny uzavřenou krytou chodbou. Ke škole náleží školnický byt 3+1 se zvláštním vchodem. Prádelna nebyla součástí budovy, roku 1993 si škola zřídila prádelnu pro vlastní potřebu.

Dne 3.4.1984 byla slavnostně otevřena sauna, která byla zbudována z výměníku tepla. Saunu využívaly děti do doby, než ji komunální hygiena Hl. m. Prahy uzavřela z důvodu nevyhovujících podmínek a my nyní usilujeme o to, abychom získali peníze na její rekonstrukci, neboť saunování přispívá k otužování dětského organismu vzduchem a vodou. Nyní je sauna z důvodu špatných hygienických a technických parametrů uzavřena a MČ Prahy 11 přislíbila rekonstrukci v roce 2018.

K budově náleží zahrada o rozloze 3 307 m², která je z větší části zatravněna a osázena vzrostlými stromy. Je vybavena tak, aby byla podporována nejen pohybová aktivita, ale také fantazie dětí. K budovám se vchází brankou a bránou z ulice.

Třídy mateřské školy jsou plně obsazeny dětmi, v současné době je na třídách 28 dětí, ve třídách s dětmi začleňovanými v rámci Inkluze je 24 dětí. Třídy jsou uspořádány dle věku na starší a mladší předškolní skupinu. Třídy mají označení Sluníčka, Kuřátka, Žabičky a Berušky. Všechny učitelky mají potřebnou kvalifikaci. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá formou seminářů, kurzů a samostudiem. Mateřská škola **Madolinka** se zaměřuje na všestranný rozvoj dítěte se zaměřením na estetické výchovy a zdravý životní styl.

3 Filosofie školy

Cílem práce všech zaměstnanců školy je, aby mateřská škola byla místem šťastného dětství, kam se děti a také jejich rodiče rádi vrací. Je zde prostor pro uplatnění každého jednotlivce a všichni by se měli cítit dobře a bezpečně.

Chceme, aby se děti naučily žít ve skupině svých vrstevníků, aby poznaly sílu kamarádství a pocit, že patří tam, kde ho mají ostatní rádi. Naším nejdůležitějším partnerem je rodina, tj. rodiče, prarodiče, sourozenci. Naší prioritou je podávat rodičům a dětem dostatečného množství informací, pořádat společné akce, vzájemně komunikovat a zapojovat rodiče do předškolního vzdělávání a chodu naší mateřské školy.

4 Podmínky předškolního vzdělávání

4.1 Věcné podmínky

4.1.1 Prostorové

- Mateřská škola má dostatečně velké prostory, které svým uspořádáním vyhovují nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem. Budova je dvoupatrová.
- pavilónová budova umožňuje přehledný pohyb dětí mezi třídou, hernou, umývárnou, toaletami, šatnou
- v pavilónové budově je dělení prostoru na třídu (stolečky, židličky) a hernu (koberec)
- řešení prostoru třídy si volí učitelky individuálně podle toho, zda jim vyhovuje členění do „zón“ nebo volný prostor
- kabinet pro pomůcky a materiál využívaný i jako šatna učitelky je v části přímo vedle třídy
- u každé třídy je kuchyňská místnost sloužící pro přípravu servírování jídla dětem

4.1.2 Vybavení nábytkem a zařízením

- budova má radiátorové topení, velká okna mají vnitřní žaluzie
- veškerý nábytek ve třídách je dřevěný a odpovídá požadovaným parametrům, podél koberce jsou oprýskané parapety, které máme v plánu postupně obrousit a nalakovat
- postupně se snažíme efektivně vybavovat herny tak, aby odpovídaly potřebám dětí
- úložné boxy jsou v takových výškách, aby je děti mohly plně samostatně používat, lehátka jsou vyměněna za vysoké molitany vyhovující zdravému spaní dětí
- členění třídy vychází z podmínek ve třídě, určují si jej učitelky, snahou je, aby se nepřirozeně velké prostory herny rozčlenily a umožnily hru v menších skupinách
- spodní třídy, kde jsou zařazeny děti mladší věkové skupiny, včetně dětí 2letých, jsme vybavili nábytkovou stěnou pro lůžkoviny a zajistili tím bezpečnost malých dětí
- kabinet vedle třídy umožňuje učitelkám uložit potřebný materiál a pomůcky nutné k výuce, je využíván i jako šatna učitelek
- v chodbě uprostřed pavilónů jsou kabinety didaktických pomůcek a knihovna, kabinet tělovýchovy, kabinet pro výtvarnou výchovu a archiv školy
- šatny i umývárny se sprchou jsou po rekonstrukci, mají standardní vybavení
- kuchyňky jsou vybaveny novým nábytkem s potřebným množstvím nádobí

4.1.3 Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním

- třídy v obou budovách jsou vybaveny přiměřeným množstvím didaktických a námětových hraček, konstruktivních a jiných stavebnic, společenských her a knih.
- postupně dle finančních možností se snažíme doplňovat o nové modernější potřebné k novým trendům výuky (RVP PV).
- ve třídě Žabiček je kabinet didaktického materiálu k dispozici pro všechny třídy MŠ

4.1.4 Umístění hraček, pomůcek, náčiní a materiálu

- hračky jsou umístěny v otevřených regálech, v plastových boxech, jsou maximálně do výše očí dětí a jsou volně dětem k dispozici
- pomůcky a materiál mají učitelky možnost uložit v regálech kabinetů
- specializované kabinety – kabinet výtvarné a tělesné výchovy, kabinet didaktických pomůcek – jsou k dispozici všem třídám obou budov
- piano a ostatní hudební nástroje jsou k dispozici v každé třídě
- dětská literatura je rozdělena do všech tříd, některé starší tituly jsou v knihovně MŠ spolu s další odbornou literaturou určenou pro práci a vzdělávání učitelek, knihy se průběžně obměňují a doplňují
- ve třídě Žabiček je dětem k dispozici velký pojízdný počítač pro děti, který se dle potřeby může zapůjčovat do ostatních tříd
- audiovizuální pomůcky (CD, kazety) - každá třída má vlastní zdroje
- k dispozici jsou logopedické pomůcky, které využívá logopedka ke své pravidelné práci s dětmi

4.1.5 Zahrada

- zahrada bezprostředně navazuje na budovy mateřské školy. Tento prostor je obdařen nádhernými vzrostlými stromy, které přinášejí stín a jsou vhodně zvolené pro rozvoj vědomí o přírodě. Zahrada je vybavena tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové a další aktivity. Zahradu využívají všechny třídy
- ve spolupráci s Klubem rodičů jsme vybudovali vyvýšené záhony, které si každá třída obhospodařuje, osazuje, pozoruje, zalévá, plody sklízí a do nových kompostérů třídí plevele, shrabanou trávu, listy, klacíky, paní kuchařky doplňují o zbytky z kuchyně a vzniklé hnojivo využívají nadále při pěstování
- venkovní prostory, včetně vybavení herních prvků jsou vhodně umístěny. Všechna pískoviště mají vyměněná obrubová prkna, jsou doplněna o nový certifikovaný písek a nové zastínění pro děti v době horkých slunečních dní. Venkovní toalety se nám letos ve spolupráci MČ Prahy 11 a JMM Prahy 11 podařilo zrekonstruovat, tak, aby vyhovovaly moderním trendům a hygienickým požadavkům. Údržbu zahrady zajišťuje MČ Prahy 11.
- každý pavilon v má terasu v jeho patře s výstupem na zahradu, horní třídy mají balkon
- podélný tvar zahrady je travnatý s asfaltovými cestami pro koloběžky a tříkolky dětí, asfalt je popraskaný a nevyhovující
- zahrada má 4 zastíněná pískoviště, domeček pro námětové hry dětí, průlezku se skluzavkou, houpačku hnízdo, kolotoč, do země vestavěnou trampolínu, houpačí žábu a další dřevěné hračky (letadlo, vláček, loď), nově i sezení pro relaxační činnosti a skupinové práce dětí
- venkovní WC s umývárnou je v dosahu
- uprostřed zahrady je keramické mlhoviště a pítko z umělecké dílny Josefa Kolářka pro využití v letních měsících (zpravidla od jara do podzimu)

4.2 Životospráva

- **Dětem je poskytována plnohodnotná strava, je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají ve třídě stále k dispozici dostatek tekutin (čaj a vodu). Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti jsou motivovány k získání zdravých stravovacích návyků.**
 - o zajištění veškerých potravin se stará jídelna. Obědy kuchařky MŠ převáží z kuchyně na pojezdových vozících a v kuchyňkách je přerozdělují dětem, k přípravě svačin se rovněž využívá prostor přípravné kuchyňky
 - jídelníček sestavuje vedoucí školní jídelny s přihlédnutím k racionální výživě a spotřebnímu koši
 - každý den (většinou dvakrát) je na jídelníčku ovoce i syrová zelenina
 - děti dodržují dohodnutá pravidla při stolování
 - děti mají na jídlo dost času, pomalejší jí podle potřeby
 - jídlo se dětem vydává esteticky upravené, svačinu si děti berou samostatně, malým dětem je připravována na stolečky, jsou vybízeny, aby vše ochutnaly
 - pít děti mohou dle potřeb během celého dne
 - pro zajištění pitného režimu si děti celoročně nosí vlastní lahve, za jejich obsah a čistotu jsou zodpovědní rodiče, učitelka v případě potřeby dítěti pití doplní dle denní nabídky nápoje

- **Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však dostatečně flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.**
 - organizace dne umožňuje pravidelné střídání činností tak, aby se děti dokázaly v průběhu dne orientovat a vytvářely si potřebné návyky. Může však být pouze i orientační, vyžaduje-li to situace (viz příloha)
 - v průběhu dne se střídají činnosti klidnější s dynamičtějšími
 - učitelka omezuje sezení dětí u stolečků na minimum (jídlo, práce s pracovními listy, prohlížení knih apod.)
 - děti stolují v klidné a pohodové atmosféře, mluví spolu tiše
 - učitelka dodržuje čas odchodu na pobyt venku
 - děti odchází na pobyt venku za každého počasí (vyjma prudkého deště, velkých mrazů a při špatné kvalitě ovzduší)

- **V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Dětem s nižší potřebou spánku je nabízen doplňkový program.**
 - děti se převlékají do pyžam a po ukončení četby pohádky je jim poskytnut dostatečný prostor k odpočinku
 - děti odpočívají na vysokých molitanech, malé děti mají nepromokavá prostěradla, abychom zajistili dostatečnou hygienu
 - děti se učí respektovat potřebu spánku svých kamarádů, jsou vedeny k tichému chování
 - předškolní děti po četbě pohádky odpočívají přibližně půl hodiny, poté se individuálně věnují předškolní přípravě

- **Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor**
 - svým chováním poskytuje učitelka dětem vzor, nabízí a motivuje dítě, aby ochutnalo i jídlo, které nemá rádo, ale je pro ně zdravé

4.3 Organizace úklidu

- úklid v průběhu dne a odpolední úklid je prováděn pečlivě podle stanoveného úklidového plánu
- větrání je zajišťováno podle právě probíhající činnosti

4.4 Psychosociální podmínky

- **Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně**, učitelka šíří pohodu a dobrou náladu, děti mají příležitost vidět vzájemnou pomoc zaměstnanců a rodičů, děti se s důvěrou a bez obav obracejí na zaměstnance se svým přáním a vyjadřují bez obav svoje přání, zaměstnanci se otevřeně vyjadřují k práci své, ostatních zaměstnanců i k práci vedoucí učitelky a ředitelky.
- **Nově příchozí dítě má možnost se postupně adaptovat na nové prostředí i situaci** – v průběhu prvního měsíce se dítě může adaptovat na docházku do MŠ ve společnosti rodiče (dle individuální dohody). Příprava dětí na vstup do mateřské školy je kompletně zpracovaná v Projektu Těšíme se do školky (viz příloha).
- **Učitelka respektuje potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reaguje na ně a napomáhá v jejich uspokojování (jedná přirozeně, citlivě, navozuje situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem**, učitelka včas upozorňuje, že činnost bude třeba ukončit a dává možnost činnost dokončit, respektuje osobní psychomotorické tempo dětí, uplatňuje vůči dětem požadavky, které jsou pro ně věkově, vývojově a individuálně přiměřené.
- **Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Nejsou přípustné žádné projevy nerovnosti, podceňování nebo zesměšňování**, děti zažívají pocit sounáležitosti, důležitosti svého významu pro skupinu, učitelka oslovuje každé dítě křestním jménem, zajímá se, která forma jména mu vyhovuje, děti oslovují učitelku křestním jménem nebo používají oslovení „paní učitelko“, dle vyspělosti jí tykají či vykají.
- **Volnost a svoboda dětí je dobře vyvážená nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití**, děti se podílejí na tvorbě třídních pravidel, ta jsou ve třídě viditelně vyvěšená, děti se navzájem upozorňují na porušení dohodnutých pravidel, učitelka preferuje dialog s dítětem o dodržování společně dohodnutých pravidel, direktivní příkazy užívá jen v případě nutnosti.
- **Způsob, jakým jsou děti vedeny (pedagogický styl), je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga s dítětem, je vyloučeno podporování nezdravé soutěživosti**, učitelka projevuje všem dětem emoční vřelost, empatickou odezvu na problémy dítěte, podporuje spolupráci a kooperaci.
- **Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní účastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života**. Spolu s dítětem učitelka hledá řešení

tak, aby dítě pocítilo a uvědomilo si následky svého chování, aby nejdříve hledalo řešení problémů samo. Vede tak dítě k samostatnosti a zodpovědnosti za vlastní chování a rozhodování. Nároky diferencují podle mentálního (nikoliv kalendářního) věku: ve třídách smíšených, rozdělených na mladší předškolní věk, třída Berušek a Kuřátek a starší předškolní věk, třída Žabiček a Sluníček.

- **Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval, stejně jako odsudků,** místo pochval a trestů poskytuje učitelka dítěti zpětnou vazbu o jeho chování, negativní až destruktivní projevy řeší učitelka přednostně nedirektivně. Využívá situací k posilování sebekontroly dítěte a prostředky pozitivní motivace (věcnou zpětnou vazbu, posilování, povzbuzování, ocenění), dítě se pouští do činnosti bez obav z chyby.
- **Ve vztazích mezi dětmi a dospělými se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě,** učitelka se směje s dětmi, dovede si udělat legraci i ze sebe, omlouvá se za svá mylná rozhodnutí, dodržuje dané sliby a příp. příčiny nedodržení vysvětlí, učitelka přiznává neznalost nebo omyl, problémy, s kterými se na ni děti obracejí, chápe učitelka vážně, nezlehčuje, ani neobrací v žert, děti se učitelce spontánně svěřují s událostmi, které jim dělají starosti, dospělí se zdvořile obracejí na děti se žádostí o pomoc, totéž vyžadují od dětí.
- **Pedagog se neformálně věnuje vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně-patologických jevů u dětí),** dítě hledá vzájemnou dohodu, kompromis – kontakty s ostatními mají spolupracující charakter, učitelka si všímá projevů emocionálních poruch chování dítěte, v případě potřeby využívá odborné pomoci pracovníků PPP (psychologa, speciálních pedagogů, logopeda, lektorů), v mladší věkové skupině pak asistenta pedagoga a chůvu.

- **Organizace dne**

- denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby
- při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- dle individuální dohody s rodičem s přihlédnutím k individuálním potřebám každého dítěte
- do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- v ranním cvičení jsou zařazovány cviky na správné držení těla a rozvoj motorických dovedností
- cvičení učitelka organizuje tak, aby mohla kontrolovat správné provádění cviků u jednotlivců
- správné držení těla a rozvoj motorických dovedností podporuje v průběhu celého dne

- činnosti jsou organizovány tak, aby děti byly v maximální míře podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem apod.
jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnost, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.
- pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.
- pracovní doba učitelek je nepravidelně rozvržena na dopolední a odpolední v průběhu lichého a sudého týdne
- učitelky na třídě si předávají informace o dětech a jejich chování, činnosti plánují společně
- ve třídě Kuřátek, kde je velké množství dětí cizí státní příslušnosti, je asistent pedagoga, pomáhá se začleněním těchto dětí do kolektivu a specializuje se na rozvoj českého jazyka
- ve třídě Berušek je chůva, která pomáhá při organizaci práce s malými dětmi
- služby učitelek se překrývají, tj. 2,5 hodin, učitelky tento společný čas maximálně využívají pro individuální práci s dětmi
- během dne organizují činnosti tak, aby si z nich děti mohly vybírat
- pozorují děti při spontánních činnostech a vycházejí z nich při plánování dalších činností, zaznamenávají závěry svých pozorování (např. portfolio dítěte, sešit pozorování apod.)
- pracovní doba je rozvržena od 6,30 hodin do 17 hodin (v pá do 16,30 hodin)
- poměr spontánních a řízených činností je během dne vyvážený.
- učitelka dává přednost takové organizaci, která dává dětem množnost výběru ze spontánních aktivit i z řízených činností
- na schopnosti učitelky záleží rozsah souběžně prováděných řízených činností
- předpokladem souběžně prováděných spontánních a řízených činností je kvalitní příprava dětí a jimi pochopených a přijatých pravidel chování
- děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.
- pokud to prostorové podmínky dovolují, děti si mohou rozehranou hru nechat do ukončení hry i více dní
- učitelka dává možnost dokončit činnost, dohrát si hru
- požadavku odpovídají organizační formy, které učitelka volí
- je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí, pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutu.
- plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- učitelka provádí pečlivou diagnostiku na základě denního pozorování dětí, v případě podezření na nerovnoměrný vývoj situaci diskutuje s druhou učitelkou, asistentkou pedagoga či za dopomoci chůvy
- v případě potřeby spolupracuje s PPP, využívá spolupráce s logopedem, psychologem, speciálními pedagogy
- nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování dětí je omezováno pouze na nutné případy.
- kapacita ve třídě Žabiček a Sluníček je 28 dětí
- kapacita ve třídě Kuřátek a Berušek je 24 dětí

- ke spojování tříd dochází pouze v situaci nezbytně nutné – dlouhodobější absence většího množství učitelek, školní prázdniny, organizačně náročnější činnosti

- **Řízení mateřské školy**

- **kompetence, povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.**
- za řízení MŠ zodpovídá ředitelka MŠ
- za výchovnou práci MŠ zodpovídají učitelky
- **je utvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.**
- vnitřní informační systém MŠ
- **provozní porady** (ředitelka MŠ, školnice, hospodářka školy) zajišťují kooperaci zařízení, činností a zaměstnanců, jsou pravidelné (1x týdně) nebo operativní (vyhovují více praxi)
- **pedagogické rady** jsou pravidelné (4x ročně), podle potřeby i častější, zúčastňují se jí všechny učitelky
- **provozní porady učitelů** pravidelně každou první středu v měsíci, nebo podle potřeby, zúčastňují se vždy jedna učitelka z každé třídy
- **osobní kontakt**

4.4.1 Vnější informační systém

- **MŠ – rodiče /vztah oboustranný/**
- základní informace o škole (řád školy, informace o platbách, způsob omlouvání dětí apod.) jsou rodičům poskytnuty na první společně třídní schůzce v začátku školního roku a na schůzkách pro rodiče nově přijatých dětí, na školním webu a na nástěnkách v každé třídě
- školní průběžné informace jsou zveřejňovány na nástěnkách v šatně každé třídy, na webu školy a Facebooku
- třídní informace na nástěnkách v šatnách
- osobní kontakt mezi učitelkami a rodiči probíhá denně podle potřeby při předávání dítěte
- třídní schůzky se konají obvykle 2x ročně nebo dle potřeby
- setkávání rodičů plánujeme nejméně 3x ročně
- konzultační hodiny s ředitelkou školy každou 1. středu v měsíci po dohodě
- webové stránky (probíhající aktualizace)

4.4.2 Sdružení rodičů při MŠ

- prostřednictvím volených zástupců na zahajovací schůzi na začátku školního roku
- **při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.**
- zaměstnanci se otevřeně vyjadřují k práci své i jiných zaměstnanců
- zaměstnanci se otevřeně vyjadřují k práci vedení
- zaměstnanci otevřeně komunikují se všemi

- vedení školy podává pravdivé informace
 - zaměstnanci jsou včas a v dostatečné míře informováni o záležitostech školy
 - vedení školy dává zaměstnancům prostor k samostatnému rozhodování a realizaci vlastních nápadů
 - zásadní problémy řeší všichni zaměstnanci společně
 - problémy a konflikty jsou řešeny včas, věcně, kultivovaným a efektivním způsobem
 - všichni zaměstnanci respektují povinnost mlčenlivosti
- **Vedení školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.**
- hospitační činnost je pravidelně prováděná podle předem stanovených kritérií
 - rozbor práce po hospitaci je veden konstruktivně (řeší zjištěné nedostatky věcně)
- **Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.**
- učitelky přicházejí s podněty a nápady k rozvíjení programu školy
 - rodiče přicházejí s podněty a nápady k rozvíjení programu školy
 - na řadě školních akcí se rodiče přímo podílejí
- **Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.**
- učitelky průběžně konzultují a vyhodnocují svou práci
 - učitelky na třídě spolupracují při vytváření TVP, dbají na to, aby vycházel z ŠVP
 - ke zpětné vazbě využívají různých forem – dotazníky, ankety pro rodiče apod.
- **Ředitelka školy vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.**
- ředitelka školy vytváří kontrolní a hodnotící systém, který poskytuje konkrétní informace o plnění projektů, koncepčních záměrech, práci učitelky (výukové procesy), výsledcích dětí (dosažené kompetence)
 - zaměstnanci si uvědomují osobní odpovědnost za naplňování programu školy
 - učitelky se vzájemně informují a domlouvají na požadavcích, které mají na chování, pracovní postupy, vytváření návyků dětí
- **Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, základní školou, popřípadě i jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.**
- mateřská škola komunikuje se zřizovatelem prostřednictvím ředitelství školy
 - webové stránky MŠ, jako součást školních stránek, které pravidelně informují rodiče a veřejnost, průběžně dle potřeb aktualizujeme
 - ředitelka školy předává informace zástupci školy ke zveřejnění na webu, učitelky předávají ke zveřejnění fotografie z činností třídy
 - MŠ spolupracuje se ZŠ Ke Kateřinkám, kam děti většinou přecházejí
 - mezi MŠ a ZŠ funguje úzká spolupráce
 - děti MŠ (předškolní děti) a ZŠ (1. třídy) se vzájemně navštěvují
 - ředitelka ZŠ přijímá výzvu k besedě o přípravě dětí na školu

- učitelky projednávají v dostatečném časovém předstihu s rodiči případnou nezralost dítěte k docházce do ZŠ
- rodiče jsou informováni o odborných pracovištích, kterých mohou využít při výchovných nebo vzdělávacích obtížích, pravidelně je jim nabízena spolupráce logopeda přímo v MŠ
- ŠVP PV je přístupný rodičům i veřejnosti

4.4.3 Personální a pedagogické zajištění

- **Všichni pracovníci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogové, asistent pedagoga i chůva mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují.** (citace RVP PV)

Mateřská škola má všechny učitelky kvalifikované. (Přehled kvalifikačních předpokladů učitelek, asistenta pedagoga i chůvy MŠ je k dispozici u ředitelky MŠ). Všechny učitelky jsou vyzývány, aby si volily školení v rámci DVPP podle potřeb a svého zaměření a zájmu. ŠVP PV v kapitole Vzdělávací obsah je proto zpracován poměrně obsáhle, aby byl vodítkem pro začínající učitelky.

- **Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel:**

- na pravidelných pedagogických radách jsou učitelky seznamovány s programem mateřské školy, s obsahem jednotlivých činností, s funkcí ŠVP PV
- ŠVP PV je vytvářen s ohledem na danou personální situaci a některé jeho pasáže jsou proto vypracovány podrobněji
- je zpracován učitelký manuál, který poskytuje základní praktické informace o provozu školy.

- **Pedagogové se vzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně:**

- učitelka průběžně sleduje a čte odborné časopisy, pracuje s odbornou literaturou
- každý rok se učitelka účastní odborných seminářů na základě promyšleného plánu
- o obsahu absolvovaných seminářů učitelka informuje ostatní učitelky, v praxi využívají poznatků z dalšího vzdělávání
- učitelky se, po domluvě s ředitelkou školy, vzájemně hospitují při řízené činnosti, diskutují spolu o pedagogickém postupu a metodách práce a předávají si tak vzájemně zkušenosti dobré praxe

- **Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP)**

Vzhledem k potřebě dalšího vzdělávání učitelů, především s ohledem na měnící se požadavky kladené na práci s dětmi (rozpoznání dětí s vývojovou poruchou, ze sociálně méně podnětného prostředí, ohrožené syndromem CAN, pojmenování problému – diagnostická kompetence učitelky, schopnost pracovat s takovými dětmi), jsou učitelky na základě uvážení ředitelky školy posílány v rámci DVPP na školení, které rozšíří vědomosti v těchto oblastech.

- učitelky získané vědomosti budou aktivně využívat při své práci
- vhodné jsou školení především v následujících oblastech:
 - ✓ diagnostika dítěte předškolního věku
 - ✓ logopedie
 - ✓ grafomotorika
 - ✓ předmatematické představy
 - ✓ čtenářské dovednosti

➤ **Zájmové zaměření učitelek, směřování jednotlivých tříd**

Za účelem obohacení výuky v jednotlivých třídách si učitelky podle svého zájmu a osobního zaměření mohou volit další školení, příp. studovat zvolenou specializaci v době studijního volna (environmentalistika, dramatická výchova, hudební výchova, polytechnické tvoření, výtvarné techniky, relaxační techniky, specifické poruchy dětí apod.). Tato zvolená specializace pak rozšiřuje nabídku činností v konkrétní třídě. Po vzájemné dohodě mohou učitelky provést řízenou činnost v jiné třídě, pokud jejich zaměření odpovídá tématu probíranému v této třídě.

Vzhledem k tomu, že osobní pohoda učitelky je prvotní pro pohodovou práci s dětmi, dbají učitelky o svojí duševní hygienu. Věnují se relaxačním a odpočinkovým aktivitám, v případě potíží aktivně vyhledají odbornou pomoc nebo konzultují problém s ředitelkou školy. Předcházejí tak syndromu vyhoření.

➤ **Ředitelka školy podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně svojí osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.**

- předkládá nabídku vzdělávání k výběru
- vnáší do práce MŠ odbornost, iniciativu, umění pracovat týmově
- učí vytvářet a realizovat projekty
- učí hledat příčinné souvislosti – proč se něco nedaří
- motivuje a udržuje u všech zaměstnanců zdravý optimismus
- vzdělává se, využívá poznatků v praxi, jde příkladem

➤ **Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech dětem zajištěna optimální pedagogická péče.**

- viz.: rozvrh pracovní doby pedagogických pracovníků
- v době absence učitelek se učitelky vzájemně zastupují
- v situaci, kdy zástupy nelze zajistit (větší absence, menší počet dětí) mohou být třídy spojeny
- při velkém množství absencí učitelek ředitelka školy zajišťuje zástupy jiným způsobem

➤ **Pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.**

- učitelka pracuje v souladu s ŠVP PV
- učitelka vyhodnocuje svoji práci

4.4.4 Spoluúčast rodičů

➤ **Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.**

➤ **Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.**

- **Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, pro ně určených. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projevili-li zájem, mohou spolurozhodovat při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.**
- **Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji učení. Domlouvají se s rodiči o společných postupech při jeho výchově i vzdělávání.**
- **Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost ve svěřených rodinných záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nežádoucích rad.**
- **Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě – nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání dětí.**

4.4.5 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

- při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je dbáno na individuální potřeby a vzdělávací program je podle potřeb přizpůsobován
- pro děti zařazené v rámci inkluze ve třídách učitelky vedou speciální individuální plán dítěte a seznamuje s ním ostatní pedagogy, které s dítětem také pracují
- dětem rodičů s jinou národností je věnována zvláštní péče zejména v oblasti jazykové, jsou zařazovány ve třídě Kuřátek, kde mají nadstandardní péči asistenta pedagoga
- mimořádné schopnosti dětí jsou respektovány a ve spolupráci s PPP je těmto dětem nabízen speciální program (např. doporučený vhodné zájmové kroužky organizované poradenským pracovištěm)

5 Organizace, metody a formy vzdělávání

5.1 Vnitřní uspořádání školy

Mateřská škola má celodenní provoz od 6:30 hod. do 17:00 hod.

Děti jsou zpravidla přijímány od tří let. Kritéria přijímání dětí stanoví zřizovatel.

Děti jsou rozděleny ve věkově smíšených třídách v pavilónové budově na starší a mladší předškolní věk.

5.2 Metody a formy vzdělávání

Prožitkové a kooperativní učení je založené na zážitcích a vlastních zkušenostech dítěte, podporuje dětskou potřebu objevovat, poznávat, získávat nové zkušenosti a ovládat další dovednosti.

Uplatňované **činnostní učení** je založeno na projevení vlastní iniciativy, kde dítě není pasivním příjemcem, ale koná, jedná a je aktivní. Učí se na základě vlastních intelektových a praktických činností.

Spontánní sociální učení je založené na přirozené nápodobě, a proto poskytujeme vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

Projektové a tematické učení vychází z krátkodobých, ale i celoročních projektů zařazených do ŠVP PV. Spočívá ve vyhledávání témat, činností a situací, které jsou dětem blízké a srozumitelné.

Výuka umožňuje rozvíjení různých typů inteligence, umožňuje zpracování daného tématu různými druhy činností.

Spontánní a řízené aktivity jsou vzájemně provázané a vyvážené a odpovídají možnostem a potřebám předškolního dítěte. Uplatňovány jsou všechny formy učení – individuální, skupinové i frontální.

5.3 Činnosti nad rámec běžného programu

- divadla, hudební a jiné výchovné programy ve školce – pravidelně jednou za měsíc
- výlety
- cvičení v ZŠ – fotbal
- atletika ve spolupodílení MČ Prahy 11 a Českým atletickým svazem
- plavání
- škola v přírodě
- recyklohraní – *škola* je zapojena do projektu, který učí děti třídit odpad
- **Kroužky** dle aktuální nabídky probíhající v odpoledních hodinách

- **Projekty z oblasti**
 - ✓ Enviromentální (např. Den Země, Slavnost stromů, projekty Toulcova dvora, recyklohraní apod.)
 - ✓ výtvarně-dramatické
 - ✓ prevence (např. sanitka a návštěva záchranářů, hasiči, Zdravé zoubky apod.)
 - ✓ příprava na vstup do mateřské školy – Těšíme se do školky (viz příloha)
 - ✓ tematické projekty vycházející z ŠVP PV
 - ✓ logopedická prevence (viz příloha)
 - ✓ předškolní příprava (viz příloha)

- **Akce tradiční**
 - ✓ Podzimní slavnost školy
 - ✓ Brigáda rodičů
 - ✓ Svatomartinský lampionový průvod
 - ✓ Mikulášská nadílka (počátek adventu)
 - ✓ Masopustní karneval
 - ✓ Velikonoční Zajíček (oslava příchodu jara)
 - ✓ Karneval čarodějnic
 - ✓ Besídka a výtvarné dílny (Vánoce)
 - ✓ Návštěva knihovny

- ✓ Týden dětské radosti (oslava Dne dětí)
- ✓ Rozloučení s předškoláky

- **Třídní besídky**

- ✓ Vánoce
- ✓ Den Matek

6 Charakteristika programu

ŠVP PV je vytvářen tak, aby byl v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání a v souladu s obecně platnými právními předpisy.

Jedná se především o

- individualizaci každého dítěte
- vedení dětí k samostatnosti a zodpovědnosti za vlastní rozhodnutí a konání
- spolupráci s rodiči
- vedení dětí ke komunikativnosti a aktivnímu řešení problémů

Obsah ŠVP PV vychází z rámcových cílů, které jsou definované v RVP PV.

rámcové cíle (záměry) definované RVP PV:

1. **rozdílení dítěte, jeho učení a poznání**
2. **osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
3. **získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí**

7 Vzdělávací obsah

7.1 Systémové vztahy obsahu vzdělávání

ŠVP PV tvoří pět integrovaných bloků, vycházejí přirozeně z činností odpovídajících kalendáři. Integrovaný blok je složen z témat – tematických celků, které rozpracovávají učitelky ve třídách. Tím tvoří **třídní vzdělávací program** (TVP) konkrétní třídy. Délka a náplň témat zohledňuje věk dětí, složení kolektivu, zájmy a potřeby dětí, dané konkrétní podmínky. Obsah a forma TVP (témat) je plně v kompetenci třídních učitelek, závazné je plnění dílčích cílů a využívání vzdělávací nabídky.

Délka témat je obvykle jeden nebo dva týdny, v případě potřeby nebo zájmu dětí může být i více týdenní. V třídním programu učitelky již uvádějí konkrétní činnosti – obsah činnosti, básně, písně, texty, hry, výtvarné činnosti, práci se specifickým materiálem, činnosti rozumové výchovy apod. Dbají na vyvážený poměr kognitivních, sociálních, motorických, emocionálních potřeb s respektováním pěti oblastí předškolního vzdělávání.

Učitelky v jednotlivých třídách mohou doplnit svůj TVP o projekty, které budou ve svých třídách realizovat. Tyto projekty mohou vycházet ze zájmového zaměření učitelek.

Integrované bloky

1. Po prázdninách v mateřské škole

2. Červený podzim
3. Bílá zima
4. Zelené jaro
5. Žluté léto

7.2 Obsah integrovaných bloků

7.2.1 Po prázdninách v mateřské škole

Záměrem tohoto integrovaného bloku je adaptace dětí na prostředí mateřské školy, nastavení a zavedení společných pravidel, seznámení dětí s prostředím mateřské školy a jejím fungováním, postupné zvykání dětí na denní režim, opakování činností. Ve třídách smíšených jde především o zapojení nových dětí a jejich adaptaci, ve třídách předškoláků o nastavení modelu cílené, soustavné a smysluplné práce.

Dílčí cíle naplňované v jednotlivých oblastech

(dítě a jeho tělo, dítě a jeho psychika, dítě a ten druhý, dítě a společnost, dítě a svět)

dílčí cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

vzdělávací nabídka v jednotlivých oblastech

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- samostatný slovní projev na určité téma
- prohlížení a „čtení“ knížek
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- námětové hry a činnosti
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)

- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)

7.2.2 Červený podzim

Náplní druhého integrovaného bloku je především vnímání změn v podzimní přírodě, vnímání bohatství podzimní přírody, oslava podzimních svátků, může se objevit např. svět zvířat. Děti jsou už v tomto období adaptované na pobyt v mateřské škole, proto se naplno uplatňují aktivity poznávání, zkoumání a bádání a samostatná práce.

dílčí cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich

charakteristických znaků
a funkcí

- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

7.2.3 Bílá zima

Obsahem třetího bloku jsou zimní svátky, sníh a činnosti se sněhem, zimní sporty, pomoc přírodě v zimním období, mohou se objevit témata zdraví a nemoci, prevence, doprava a cestování, ale také knihy, pohádky, umění, povolání, rodina. V tomto období děti už dobře znají systém práce ve třídě, proto je vhodné využít jejich plného soustředění a nabízet rozmanité činnosti během výukové části dne.

dílčí cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- poznávání jiných kultur
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. Podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

7.2.4 Zelené jaro

Čtvrtý integrovaný blok časově odpovídá jarnímu období. Náplní témat tedy budou jarní svátky, oslava nového života, pozorování překotných změn v přírodě, poznávání rostlin a jejich užitečnosti, objevit se mohou témata zeměpisná a geografická, téma ochrany životního prostředí, vědy a bádání. Dále téma rodiny, knih a pohádek, povolání, bezpečnosti, pokud nebyly probírány v předchozím integrovaném bloku. Velkého pokroku ve vývoji dětí je vhodné využít k posilování přirozených poznávacích potřeb, samostatnosti při řešení úkolů, podněcování ke schopnosti pozorovat, klást otázky a diskutovat, hledat různé způsoby řešení apod.

dílčí cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

vzdělávací nabídka

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- samostatný slovní projev na určité téma
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)

- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

7.2.5 Žluté léto

Poslední integrovaný blok je už spíš odpočinkový, aktivity probíhají ve velké míře ve venkovním prostředí. Témata jsou letní – trávení volného času, cestování, osobní ochrana a bezpečnost, oslava dne rodiny a dne dětí.

dílčí cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

vzdělávací nabídka

- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv

- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení v projevu citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)

8 **Přehled evaluační činnosti MŠ** (viz příloha)

- **evaluace dětí** – praktikována formou interně vytvořeného diagnostického dotazníku. Dále je do portfolia každého dítěte vkládán vzorek úrovně základní kresby na začátku a konci školního roku, případně i v průběhu školního roku, a některé určující didaktické testy (barvy, počty, výslovnost...). Jednotlivé aktuální postřehy učitelka zaznamenává na volný arch do portfolia dítěte.

- **individuální vzdělávací plán** – je veden u dětí s OŠK a u dětí se specifickými poruchami učení vedených v rámci inkluze
- **evaluace TVP** – provádí se písemně po ukončení každého tematického bloku, hodnocení se vkládá do složky TVP. Dále se provádí písemně hodnocení TVP na konci školního roku, musí obsahovat zpětnou vazbu ke zpracování TVP a výstupy a doporučení pro zpracování dalšího, musí posoudit soulad ŠVP a TVP. Jednotlivé aktuální postřehy učitelka zaznamenává do třídní knihy nebo týdenního plánu.
- **evaluace činností školy** – provádí se příležitostně, formou dotazníkového řízení zaměřeného na názory rodičů, většinou na konci školního roku, ze závěrů vyvodí učitelky závěry pro svou další práci.
- **evaluace ŠVP** – provádí učitelky průběžnou praxí, poznatky a postřehy si předávají na pedagogických poradách, učitelky navrhují změny v ŠVP.
- **evaluace zaměstnanců ředitelkou školy** – provádí se formou hospitací dle „záznamového archu pro hospitaci“, formou průběžného pozorování, rozhovoru, diskusí, analýzou projektů.
- **autoevaluace učitelky** – praktikována příležitostně osobním dotazníkem na závěr školního roku, ředitelka školy z vyhodnocení vydefiniuje doporučení pro další práci jednotlivých učitelek.

9 Seznam příloh

- projekt prezentace mateřské školy Těšíme se do školky
- projekt předškolní přípravy v MŠ Těšíme se do školy
- projekt logopedická prevence – Logo hrátky
- organizace dne
- evaluační systém MŠ
- plán TVP
- evaluace TVP
- záznam o dítěti, skupina 3–5 let
- záznam o dítěti, předškolák
- záznam o dítěti, odklad školní docházky
- auto evaluační dotazník I., průběžné hodnocení tematických celků
- auto evaluační dotazník II., závěrečné hodnocení roční činnosti
- evaluace zaměstnanců ředitelkou školy
- vstupní dotazník do portfolia učitelky
- záznamový arch pro hospitaci

ORGANIZACE DNE V MŠ

zpracovala: Bc. Lucie Havlíková

06,30 – 08,30	scházení dětí (6,30 - 8,15), ranní hry
08,30 – 09,15	ranní kruh – pozdrav, aktuality, plán dne, ranní cvičení
09,15 – 09,30	svačina
09,30 – 10,00	řízená vzdělávací činnost
10,00 – 12,00	pobyt venku
12,00 – 12,30	oběd
12,30 – 13,00	vyzvedávání dětí po obědě
13,00 – 14,30	odpočinek, u starších dětí do 14,00 četba, příp. poslech pohádky a od 14,00 klidové činnosti a předškolní příprava
14,30 – 14,45	svačina
14,45 – 17,00	odpolední zájmová činnost, rozcházení domů
do 16,30	ukončení provozu v pátek

Tento časový rozvrh je pouze orientační. Snažíme se dodržovat sled činností, který umožňuje dětem orientaci v denní době a uklidňuje je. Dle ročního období však některé činnosti zkracujeme a jiné prodlužujeme, nebo vzdělávací činnosti přesouváme ven. Reagujeme na aktuální situaci ve třídě, počasí, mimořádné akce apod.

TĚŠÍME SE DO ŠKOLKY

PROJEKT PREZENTACE MATEŘSKÉ ŠKOLY

zpracovala: Bc. Lucie Havlíková

I. Charakteristika projektu

Projekt je zaměřen na prezentaci školky u širší veřejnosti (především u rodičů, kteří mají zájem o umístění dítěte v naší MŠ) a zejména na navázání pozitivní komunikace s dětmi, které budou k předškolnímu vzdělávání přijaty.

V současnosti je přijímání dětí vedeno především administrativně a není brán zřetel na potřebu vytvoření včasného kladného postoje k instituci MŠ. Naše školka by měla být prezentována jako příjemné, pohodové a vstřícné prostředí, kde je o dítě kvalitně pečováno po stránce fyzické i duševní. V rámci vzdělávacího programu, který splňuje požadavky moderní pedagogiky, jsou uplatňovány alternativní metody práce s dítětem se zvláštním zřetelem k jeho individuálním potřebám.

Rodiče by měli být předem seznámeni nejen s pedagogickou koncepcí, ale i s prostředím mateřské školy, aby věděli „co je a jejich děti čeká“. To by mělo zátěžovou situaci, kterou vstup dítěte do MŠ bezpochyby je, ovlivnit pozitivně.

II. Obsah projektu

Projekt obsahuje tři základní kategorie, které je možné kombinovat a dále rozvíjet a doplňovat.

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ:

V určitém dni bude školka „otevřena“ pro rodiče a děti (resp. pro zájemce o umístění), kdy si budou moci školku prohlédnout, pobýt chvíli ve třídě spolu s dětmi, pohrát si s hračkami atd. Paní učitelky koordinují činnosti, informují rodiče atd.

Cíl: Dítě se předem dostane do pro něj neznámého prostředí, ztrácí ostych a obavy, poznává atmosféru školky.

Organizace: Vhodně zvolený den a hodina (např. 10-11 hod., 15-16 hod). Důležité je zajištění informovanosti rodičů (vývěsní tabule, inzerce, web školy) a organizace dne (služba u dveří apod.).

Termín: Nejlépe několik týdnů před zápisem do školky, kdy se rodiče rozhodují.

ŠKOLKA NANEČISTO:

Akce pro již přijaté děti. V jednom dni děti přijdou na asi 1 hodinu do školky, kde pro ně bude připraven program s drobnými činnostmi (hra, zpívání, výtvarná nebo jiná činnost).

Cíl: Děti se seznámí s denními aktivitami, zkusí si je i bez rodičů (ti čekají opodál nebo se zapojí), navazují první kontakty s vrstevníky i učitelkami, zbavují se strachu a obav.

Organizace: Akce by měla probíhat nejlépe v jedné třídě, ale mohou se zapojit i ostatní (např. vyrobit drobné dárky pro návštěvníky, pomoci s přípravou a zajištěním činností apod.) Zajištění informovanosti (viz. bod 1.).

Termín: Nejlépe v červnu ještě před prázdninami.

Podmínka: Doručené rozhodnutí o přijetí a informace o akci.

TŘÍDNÍ SCHŮZKA NOVĚ PŘIJATÝCH DĚTÍ:

Schůzka pro rodiče přijatých dětí by měla sloužit k informování o základních důležitých věcech, nezbytných pro hladký průběh vstupu dítěte do školky v září.

Učitelky informují o provozu a režimu školky, seznamují rodiče s pedagogickou koncepcí a zejména o tom, jak vhodně připravit dítě na vstup do MŠ (tzn. úplná sebeobsluha, domácí příprava, ranní předávání učitelkám, jak s dětmi mluvit o školce atd.).

Cíl: Rodiče získají nezbytné informace v předstihu, nikoli až za provozu. Při jednotném postupu rodiny a školky není dítě zbytečně stresováno.

Termín: Nejlépe v červnu, ještě před prázdninami.

Důležité je zajištění informovanosti (viz. Bod 1.)

III. Doplňující návrhy

K projektu je vypracována brožura pro rodiče, obsahující potřebné informace o školce a její organizační struktuře, aktivitách, platbách atd. Rodiče jí dostanou na třídní schůzce (viz. bod 3.).

TĚŠÍME SE DO ŠKOLY

PROJEKT PŘEDŠKOLNÍ PŘÍPRAVY V MŠ
zpracovala: Bc. Lucie Havlíková

I. Charakteristika projektu

Předškolní věk je obecně považován za období prudkého rozvoje jedince, kdy jsou pokládány základy pro jeho další rozvíjení a pozdější učení. Kvalitní, adekvátní a komplexní příprava dítěte před vstupem do školy je jedním ze základních úkolů předškolního ročníku mateřské školy. Tento jeden školní rok je časem dozrávání psychických struktur, a tudíž ideálním předpokladem k rozvíjení potřebných schopností a dovedností, osvojování návyků a zdokonalování a prohlubování poznatků. Na dítě je potřeba nahlížet komplexně jako na celek osobnosti a také jeho celou osobnost rozvíjet a podporovat. Proto i předškolní příprava by měla být komplexní a systematická.

Cíle projektu

Hlavním cílem projektu je během školního roku rozvíjet schopnosti, podporovat zdokonalování dovedností a osvojování kompetencí u dětí potřebných pro úspěšný vstup a následné fungování ve škole.

Dále má projekt pomoci učitelkám v MŠ k uvědomění si komplexnosti výchovně-vzdělávací práce a pomoci jako návod pro jejich pedagogickou činnost.

II. Obsah projektu

Projekt popisuje základní oblasti žádoucího rozvoje osobnosti dítěte.

HLAVNÍ OBLASTI:

- řeč
- motorika (hrubá, jemná, grafomotorika)
- pozornost, paměť, představivost
- sluchové vnímání, sluchová paměť
- zrakové vnímání, zraková paměť
- vnímání času a prostoru
- matematické dovednosti
- pracovní dovednosti a návyky, sebeobsluha
- sociální dovednosti a emoční inteligence

ŘEČ

Je nejen hlavním prostředkem komunikace, ale také předpokladem pro úspěšné učení. Tato oblast zahrnuje:

1. sluchové rozlišování hlásek a jejich výslovnost
2. užívání slov a stavba věty
3. porozumění řeči a vyjadřování
4. komunikace, vyjádření pocitů, usměrnění sociálních kontaktů.

MOTORIKA

Rozvoj motorických schopností se netýká pouze oblasti tělesné, ale úzce souvisí i s psychickým rozvojem, a především s řečí. Patří sem:

1. hrubá motorika (běh, chůze, postoj, házení, lezení, skákání)

2. jemná motorika (prstů, dlaně)
3. grafomotorika (kreslení, psaní).

SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ

Významně ovlivňuje rozvoj řeči. Patří sem:

1. analýza a syntéza zvuků a slov
1. naslouchání (záměrné vnímání řeči)
2. sluchové rozlišování
3. sluchová paměť.

ZRAKOVÉ VNÍMÁNÍ

Velmi důležité pro rozvoj koordinace očí a rukou. Zahrnuje:

1. vnímání figury a pozadí (odlišování)
2. zrakové rozlišování (barev, tvarů, polohy, prostředí)
3. zraková paměť.

VNÍMÁNÍ ČASU A PROSTORU

Vnímání času, vztahů a souvislostí je nezbytné pro orientaci dítěte v situacích a jevech. Rozvoj prostorového vnímání předchází vývoji matematických dovedností. Oblast zahrnuje:

1. znalosti o časových údajích, jejich rozlišování
2. vztah času a života člověka
3. určování místa, vnímání objektů v prostoru.

MATEMATICKÉ DOVEDNOSTI

Důležité pro rozvoj prostorového vnímání a předpokladem pro pochopení následujících vědomostí v aritmetice a geometrii.

Patří sem:

1. upevňování pojmů (více, méně, široký, úzký...)
2. třídění, uspořádání, vyhledávání předmětů
3. poznávání čísel, numerace
4. geometrické tvary
5. pravolevá orientace.

PRACOVNÍ DOVEDNOSTI, SEBEOBSLUHA

1. příprava pomůcek, úklid, používání předmětů
2. vytrvalost a dokončení úkolu, vztah k práci
3. spolupráce, komunikace při činnostech
4. hygienické návyky a sebeobslužné činnosti

SOCIÁLNÍ DOVEDNOSTI, EMOČNÍ INTELIGENCE

- navazování kontaktů, začleňování do kolektivu
- vyrovnání se s neúspěchem, řešení konfliktů
- ovládání pravidel slušného chování
- respektování druhých, sebeovládání
- vyjádření citů a pocitů
- rozvoj prosociálního chování

III. Realizace projektu

Veškeré aktivity, přímo i nepřímo řízené, vycházejí z výše uvedených oblastí, kdy důležité je věnovat se soustavně všem. Činnosti vhodně propojovat, aby nedocházelo k upřednostňování nebo naopak k opomíjení některých z nich. Náplň práce organizovaná v pracovních centrech je v praxi konkretizací uvedených oblastí rozvoje.

IV. **Závěr**

Průběh realizace budou učitelky aktuálně vyhodnocovat a případně upravovat. Na konci období proběhne shrnující evaluace i autoevaluace.

LOGO HRÁTKY

PROJEKT LOGOPEDICKÉ PREVENCE V MŠ 2016

zpracovala: Bc. Lucie Havlíková

Obsah:

- I. Hlavní oblasti:
- II. Charakteristika projektu
- III. Aktivity projektu
- IV. Obsah projektu
- V. Cíle projektu
- VI. Nabízené činnosti:
- VII. Metodická podpora

I. Hlavní oblasti:

- řeč
- motorika (hrubá, jemná, grafomotorika)
- pozornost, paměť, představivost
- sluchové vnímání, sluchová paměť
- zrakové vnímání, zraková paměť
- vnímání času a prostoru
- matematické dovednosti
- pracovní dovednosti a návyky, sebeobsluha
- sociální dovednosti a emoční inteligence

II. Charakteristika projektu

Projekt je zaměřen na logopedickou prevenci v předškolním vzdělávání, jako je podpora rozvíjení přirozeného a správného rozvoje řeči a řečových dovedností dětí. Dále je zaměřena na poruchy komunikace řečových vad a předčtenářské gramotnosti, která je velice důležitá pro kvalitní rozvoj řeči.,

Cílem projektu je nejen zvýšení kvalifikace učitelek mateřské školy, ale také zapojení se do vzdělávacího programu logopedické prevence, která zkvalitní a zintenzivní logopedickou péči dětí v mateřské školce za pomoci logo-chvílek navazující na cíle v RVP PV, ŠVP a v jednotlivých třídách i na TVP.

Realizace projektu je zaměřena na pomoci dětem s narušenou komunikační schopností, také na spolupráci mateřské školy s rodiči dětí. Do školky dochází pravidelně logopedka, všichni zúčastnění (děti, učitelé i rodiče) na její práci navazují.

III. Aktivity projektu:

- DVPP rozvíjejících řečové dovednosti dětí předškolního věku se zaměřením na logopedickou prevenci

- Zkvalitnění pracovního prostředí pro zajištění logopedické prevence v předškolním vzdělávání
- Logopedická prevence v mateřské škole – vlastní činnost s dětmi s narušenou komunikační schopností
- Prohloubení spolupráce mateřské školy s rodiči dětí s narušenou komunikační schopností

IV. Obsah projektu

Vzdělávací obsah projektu je v souladu se Školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Vzdělávací nabídka je motivována dle integrovaných bloků a jejich podtémat. Vzdělávací cíle jsou stanoveny v Třídním vzdělávacím programu. Práce s dětmi bude probíhat na základě provedené analýzy řečového rozvoje dětí logopedkou a na základě písemného souhlasu zákonných zástupců dětí. Logopedická prevence je součástí výchovně vzdělávacího procesu. V posledních několika letech pozorujeme, že klesá kvalita řečového projevu dětí. Správná výslovnost dítěte je důležitým mezníkem k základnímu vzdělávání dítěte. Proto je důležité sledovat řečový rozvoj u dětí v průběhu celého předškolního období a předcházet tak včas nesprávným řečovým návykům. Nedílnou součástí je však řádná spolupráce s rodiči dětí, které potřebují pomoc při nápravě řeči. Preventivní logopedická péče v mateřské škole je zaměřena na všestranný rozvoj osobnosti dětí.

Všichni pedagogové MŠ do své práce zařadí artikulační cvičení, fonemtické rozlišování, dechová cvičení v souladu s TVP

Logopedka, která již se školkou pracuje více let, bude ve školce zajišťovat a koordinovat logopedickou prevenci v jednotlivých třídách. Tyto logopedické chvíle budou zaměřeny na správný vývoj dětské řeči, řečových orgánů, na uvolnění a gymnastiku mluvidel, jemné motoriky, dechu, hlasu, slovní zásoby, smyslového vnímání a gramatické roviny, rozvoj motoriky a grafomotoriky dětí předškolního věku.

V. Cíle projektu:

Vzdělávací cíle:

- Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti dětí
- Rozvíjet komunikativní dovednosti a kultivovaný projev
- Osvojit si některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální

Dílčí cíle:

- Více se zaměřit na rozvoj slovní zásoby a odstranění komunikačních bariér
- Osvojit si správné dechové a artikulační návyky
- Zařazovat cvičení na rozvoj paměti, myšlení a fantazie
- Provádět cvičení související s rozvojem řeči – smyslová cvičení, cvičení na rozvoj fonemtického sluchu,
- Cvičení na rozvoj grafomotoriky

Konkretizované očekávané kompetence:

- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

- Navazovat kontakty a komunikovat s ostatními dětmi i s dospělými
- Zvládat artikulační schopnosti
- Vytvořit si správné návyky dýchání
- Zvládat sluchovou analýzu – rozklad slov, hláska na začátku slova
- Zvládat rytmizační činnosti
- Využívat svou představivost a fantazii v dramatické činnosti
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu
- Zvládat jednoduché vyprávování zážitku, příběhu....
- Mít přiměřeně bohatou slovní zásobu a umět ji aktivně používat v řečovém projevu
- Chápat jednoduché hádanky a vtipy
- Zvládat nazpaměť krátké texty, básničky

Vzdělávací cíle a konkretizované očekávané výstupy jsou více rozpracovány v TVP.

VI. **Nabízené činnosti:**

Motivace:

- zaujmout dítě – příběh, báseň, obrazová publikace, PC – pohádka, cvičení, píseň, dále vlastní zážitky atd.

Sluchové hry:

- poznávat zvuky kolem sebe, zvuky z přírody, hlasy zvířat, zvuky dopravních prostředků, hudebních nástrojů atd. Využití PC programů, CD hudebních nástrojů...

Dechová cvičení:

- hry s foukáním – peříčka, papír, lehké materiály, foukání do vody, prvky jógy, rozfoukávání barevných skvrn... - Správná hygiena úst a nosu (smrkání nosu při nachlazení)

Gymnastika mluvidel:

- procvičování „špulení“ rtů, olizování rtů, procvičování hybnosti jazyka, nafukování tváří...

Rytmizace:

- hry s rytmickými nástroji, vytleskávání říkadla, slov, jmen, názvů, hra „Na tělo“, rytmizace s různými netradičními materiály - PET lahve s různou náplní, krabičky s různou náplní, hry s přírodním materiálem – kamínky, dřevěné kostky...

Grafomotorika:

- Velké formáty papíru – různé závodní dráhy, cestičky, spojování, grafomotorické prvky vlnovky, kruhy, horní a dolní oblouky..., výtvarné pomůcky, PC, tabule, kresba v přírodě, do písku...

Pomůcky:

- Obrázky, omalovánky, pracovní listy grafomotorické, pracovní listy na rozvoj zrakového vnímání, na rozvoj paměti, logického myšlení...
- Pexesa, logopedické zrcadlo, knihy, obrázkové knihy, říkadla, logopedický software, interaktivní programy, barevné kamínky, rytmické nástroje, výtvarný materiál...
- Knihy – Brousek pro tvůj jazýček, Říkejte si se mnou
- Logopedické básničky a říkadla

VII. **Metodická podpora**

www.mentio.cz PC programy, www.hrajeme-si.cz PC programy, www.Jablko.cz PC programy – Chytré dítě, Naslouchej a hrej si